

Esitutkimuksessa kartoitettiin seitsemässä läntisen Euroopan maassa tehtyä maahanmuuttoon ja mediaan liittyvää tutkimusta sekä rakennettiin eurooppalaista verkostoa tulevaa laajempaa tutkimusta varten. Lisäksi kartoitettiin Suomessa asuvien maahanmuuttajien ja muiden alan toimijoiden näkemyksiä Suomen joukkoviestimien etnisiä suhteita koskevasta sisällöstä.

Esitutkimusraportti koostuu viidestä osaraportista, joista Heikki Luostarisen artikkeli valottaa asiantuntijahaastatteluiden avulla suomalaisen median nykyistä tilaa maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin liittyvien asioiden raportoinnissa sekä lähitulevaisuuden haasteita. Haastateltavat edustavat suomalaista valtamediaa, maahanmuuttajien omaa mediaa, koulutus- ja tutkimussektoria sekä monikulttuurisuustyötä. Valtaosa haastateltavista katsoi, että suomalaisen yleismedian maahanmuuttajia käsittelevä journalismi on kehittynyt myönteisesti viimeksi kuluneina vuosina. Myös tulevan kehityksen valtaväestöön kuuluvat vastaajat näkivät optimistisesti, kun taas maahanmuuttajataustaiset vastaajat näkivät lähitulevaisuuden paremminkin kasvavien jännitteiden kuin niiden purkautumisen aikakautena.

Neljä muuta artikkelia kuvaa maahanmuuttoa koskevan mediatutkimuksen tilaa eri Euroopan maissa. Artikkeleissa kiinnitetään huomiota tutkimuksen kehitykseen, painopisteisiin ja keskeisiin tuloksiin. Erityisesti kiinnitetään huomiota eri maiden maahanmuuttajien mediakäyttöä koskeviin tutkimuksiin.

Karina Horstin artikkeli kuvaa Pohjoismaissa tehtyä maahanmuuttoon liittyvää mediatutkimusta kolmesta näkökulmasta: mediatuotannon, tekstien sekä niiden vastaanoton ja käytön tutkimisen näkökulmasta. Hanna Eskonen kuvaa Ranskassa ja Espanjassa tehtyä tutkimusta sekä esittelee aiheesta Ranskassa käytyä keskustelua. Lisäksi artikkelissa kuvataan Ranskan vähemmistöjen etuja ajavia kansalaisjärjestöjä sekä luodaan lyhyt katsaus maan monikulttuuriseen mediaan.

Kaarina Nikusen artikkeli hahmottelee Britanniassa tehtyä mediatutkimusta, erityisesti maahanmuuttoon liittyvää vastaanottotutkimusta ja sen erityispiirteitä. Artikkeli pureutuu tarkemmin esimerkkien kautta diasporan ja transnationaalien median kysymyksiin. Reeta Pöyhjärin Alankomaita koskevassa artikkelissa kiinnitetään huomiota median maahanmuuttajille suunnattuun ja monikulttuuriseen tarjontaan sekä valtaväestön tapaan tulkita etnisiä ryhmiä käsitteleviä televisio-ohjelmia ja lehtitekstejä. Lisäksi luodaan katsaus projekteihin, joilla on pyritty parantamaan maahanmuuttajien asemaa työntekijöinä mediayrityksissä.

Yksi keskeinen johtopäätös Euroopan maita koskevien tutkimusesittelyjen pohjalta on se, että kansainvälinen yhteistyö maahanmuuttoon liittyvien mediatutkimushankkeiden välillä on yllättävän vähäistä. Kansainvälinen vertailu ja tutkimusyhteistyö ovatkin olennainen osa esitutkimuksen pohjalta toteutettavaa laajempaa tutkimushanketta.